

Strategiplan for NSDM 2022 – 2024

Vedtatt av NSDM sitt senterråd 30.11.2021, oppdatert 31.03.22

Nasjonalt senter for distriktsmedisin (NSDM) er et tverrfaglig kompetansesenter ved Institutt for samfunnsmedisin, Helsevitenskapelig fakultet ved UiT Norges arktiske universitet. NSDM er finansiert av Helsedirektoratet og Helse Nord RHF, samt oppdragsforskning.

FORMÅL

NSDM skal fremme forskning, fagutvikling, utdanning og nettverk blant helsepersonell i distriktene. Ved å bygge bro mellom praksis, akademi og forvaltning vil vi bidra til kvalitet, rekruttering og stabilitet i helsetjenesten.

NSDM ble etablert som prosjekt i 1999 for å bedre legedekningen i distriktene via god kvalitet på medisinstudentenes utplassering i kommunene. Etter hvert er målet utvidet til også å omfatte sykepleiere og annet helsepersonell i distrikt. Godt tverrfaglig arbeid i team og nettverk mellom helsepersonell, pasient og andre tjenester er viktig. Mangel på leger og annet helsepersonell krever god forståelse for tjenestene i distrikt slik at nasjonale ordninger tilpasses med tanke på å yte likeverdige helsetjenester i hele landet. NSDM vil bidra til å utvikle og formidle kunnskap om dette.

Samhandling mellom helsepersonell i førstelinjen, med spesialisthelsetjenesten og andre etater er krevende og kan trenge ulike utforminger i storby, småby og distrikt. Robuste helsetjenester i små organisasjoner må ofte bygges på litt andre måter enn store organisasjoner, f.eks. kan mindre forhold gi mulighet for økt ansvarsfølelse for helheten og hverandre.

Utdanningene har en nøkkelrolle i å bidra til stabil personelldekning i distrikt. NSDM jobber målrettet med å samle, utvikle og formidle kunnskap om hvordan helsepersonell-utdanningene kan utformes med tanke på dette. Kompetansebygging og videreutdanning av helsepersonell i distrikt er også et viktig område.

Organisering av helsevesenet har betydning for likeverdig tilgang til tjenestene. NSDM vil fortsette å delta i små og store prosjekter som bidrar til utvikling og innovasjon i primærhelsetjenesten, sykestuevirksomhet, akuttmedisin og legevakt, psykiatritjenester, lokalsykehusfunksjoner og desentraliserte spesialisthelsetjenester.

Internasjonalt sees distriktsmedisin ofte i sammenheng med helsetjenester til urfolk. NSDM vil utvikle kontakten med Senter for samisk helseforskning for gjensidig inspirasjon kunnskapsutveksling i relevante prosjekter.

NSDM sitt Program for distriktsmedisinsk forskning og fagutvikling (Programmet) har som formål å fremme forskning og fagutvikling av relevans for medisinsk praksis og helsetjenester i distriktene. Det skal samtidig være et virkemiddel for å bidra til stabilisering og rekruttering av helsepersonell i distriktene.

AKTIVITETSOMRÅDER

NSDM vil innrette sine arbeidsformer i tråd med følgende aktivitetsområder:

1. Kunnskapsutvikling, -oppbygging og -støtte
2. Brobygging mellom praksis, forskning, utdanning og forvaltning
3. Kvalitetsutvikling og innovasjon i tjenestene
4. Rekruttering og stabilisering av personell
5. Bygging av kompetansenettverk nasjonalt og internasjonalt

1. Kunnskapsutvikling, -oppbygging og -støtte

AKTIVITETSMÅL

Innen hvert av de følgende tre områder skal vi i perioden etablere prosjekter, publisere forskningsartikler og bidra med systematisert ny kunnskap.

- Utdanning, rekruttering og stabilisering av helsepersonell i distrikt
- Helsetjenesteutvikling i distrikt
  - Med særlig vekt på samhandling og teamarbeid
- Helsereformer og distrikt
  - Effekter av top-down-politikk for distriktene
  - Distriktene som modellskapere (bottom-up)

Kunnskapsforvaltning for å bidra til en kunnskapsbasert utvikling av helsetjenestene i distrikt, utgjør kjernen i NSDM sin virksomhet. Vi skal drive egen forskning og ha en pådriverrolle for å få i gang relevant forskning via Programmet og de ansattes ulike nettverk. Vi vil generere, publisere og aktivt spre forskningsrapporter, vitenskapelige og populærvitenskapelige artikler, kunnskapsoppsummeringer og relevante nyhetssaker. Vi vil aktivt søke samarbeid med andre, søke eksternt finansierte oppdrag og bidra med veiledning til programfinansierte prosjekt.

2. Brobygging mellom praksis, forskning, utdanning og forvaltning

AKTIVITETSMÅL

I perioden skal vi videreutvikle vår dialog med forskersamfunnet, helsepersonellutdanningene, praksisfeltet og forvaltningen

Både akademiske perspektiv og erfaringene fra det praktiske arbeidet som lege og annet helsepersonell i distrikt, bør synes på de arenaene der fremtidens helsepersonell og helseledere henter sin kunnskap. For å nå tjenestenivået med forskningsbasert kunnskap og sikre relevans i egen virksomhet, må arenaer for dialog skapes og røktes, både fysisk og nettbasert. Vi skal delta i relevant samfunnsdebatt, i relevante workshoper, kurs og annen undervisning.

3. Kvalitetsutvikling og innovasjon i tjenestene

AKTIVITETSMÅL

Vi vil i løpet av perioden videreutvikle vårt arbeid med prosjekter som enten utvikles lokalt og støttes av senterets faste stab med forskning og veiledning, eller som utvikles i senteret hvor vi trekker inn interesserte prosjektmedarbeidere fra praksisfeltet.

Via konkret samarbeid om prosjekter, oppsøkende virksomhet for å lytte og lære, og med høy grad av serviceinnstilling, vil NSDM bidra til kvalitet og innovasjon i tjenestene. Ved å se på legen som del av større samhandlende nettverk av helsetjenesteytere, samt som leder av ulike behandlingsteam, ønsker vi å bidra til etterspurt kunnskap. Vi ønsker å balansere det praksisnære perspektivet med systemperspektiv for å utforske kvalitet og mulig innovasjon.

4. Rekruttering og stabilisering av personell

AKTIVITETSMÅL

NSDM vil bidra til kommunenes og lokalsykehusenes oppdrag og utfordringer gjennom god kunnskapsforvaltning om hva som stabiliserer og rekrutterer helsepersonell.

Helsepersonell ser ut til å bli en stadig større knapphetsressurs. Gjennom samarbeid med helsetjenestene, videreutvikling og implementering av rammeverket Recruit&Retain, ulike ALIS-prosjekter og andre lokale og nasjonale initiativ vil NSDM bidra med kunnskapsutvikling og -forvaltning på dette feltet. Vi ønsker å se på mulige grep for å utvikle primærhelsetjenesten i distrikt som en attraktiv arbeidsplass, og vi vil bidra med mer kunnskap om hvor og hvorfor det svikter eller lykkes.

5. Bygging av kompetansenettverk nasjonalt og internasjonalt

AKTIVITETSMÅL

Vi vil gjennom perioden arbeide aktivt for at NSDM fortsatt har en sentral rolle nasjonalt, og videreutvikle våre internasjonale aktiviteter og nettverk.

NSDM vil fortsette å jobbe aktivt og strategisk med å bygge kompetansenettverk. Vi vil aktivt søke roller i faglige nettverk lokalt, regionalt og nasjonalt samt drive kunnskapsutveksling og –utvikling andre steder i verden for å lære selv og dele egen kunnskap. Gjennom vår prosjektgruppestruktur ønsker vi at klinikere fra distriktene skal delta på bakgrunn av eget arbeid med systematisk kunnskapsgenerering (forskning eller fagutvikling) og bli del av større fagnettverk.

SENTERETS DRIFT

VERDIER

Vårt arbeid skal preges av pålitelighet, fleksibilitet og respekt – internt og i samarbeid med andre.

NSDM som arbeidsfellesskap

Alle ansatte skal oppleve seg som likeverdige medlemmer av det teamet som staben i NSDM utgjør, med respekt og tillit til den rollen en selv og andre har.

Vårt verdigrunnlag ligger til grunn for utviklingen av NSDM som arbeidsfellesskap. Vi ønsker å følge teorier om helsefremmende organisasjoner for å bygge et godt arbeidsmiljø internt og for å kunne jobbe godt sammen med andre. Det er spesielt tre forhold som preger sunne arbeidsplasser, og disse vil være utgangspunkt for medarbeidersamtaler og kvalitetsmål for daglig drift:

- Egenkontroll på arbeidsoppgavene – at de er forståelige og håndterbare.
- Arbeidsoppgavene oppleves som betydningsfulle – de gir mening, har verdi og er byggende.
- Gode sosiale relasjoner – som gir trygghet, støtte og motivasjon.

Personellressurser

Våre økonomiske rammer må sikre at vi kan ha fire – fem faste forskere i arbeid i større stillinger.